

Opinjoni 08/2022

(skont I-Artikolu 322(1), TFUE)

**dwar il-proposta għal
Regolament tal-Parlament
Ewropew u tal-Kunsill li
jistabbilixxi Fond Soċjali
għall-Klima kif riveduta
mill-Kunsill [Fajl
Interistituzzjonali 2021/0206
(COD) tat-30 ta' ġunju 2022,
10775 2022]**

Werrej

	Paragrafu
Introduzzjoni	01 - 04
Osservazzjonijiet ġenerali	05 - 09
Kummenti specifiċi	10 - 32
Pjanijiet Soċjali għall-Klima	10 - 14
Finanzjament eligibbli	15 - 19
Finanzjament tal-Fond	20 - 24
Qafas ta' kontroll u ta' prestazzjoni	25 - 32
Kummenti finali	33 - 36

Introduzzjoni

01 Fl-14 ta' Lulju 2021, il-Kummissjoni ppubblikat proposta biex jiġi stabbilit Fond Soċjali għall-Klima¹, bħala parti mill-pakkett “Lesti għall-mira ta' 55 %”, li nħaregħ biex jappoġġa l-il-ħuq tal-objettiv li l-emissjonijiet ta' gassijiet serra tal-UE jitnaqqsu b'minn tal-inqas 55 % sal-2030 meta mqabbla mal-livelli tal-1990, kif maqbula fil-Ligi Ewropea dwar il-Klima².

02 Is-Sistema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS)³ timponi prezzi fuq il-karbonju billi tistabbilixxi limitu massimu fuq l-emissjonijiet minn ġerti setturi ekonomici, li jitnaqqas ta' kull sena. Fir-reviżjoni tal-EU ETS, inkluża wkoll fil-pakkett “Lesti għall-mira ta' 55 %”, il-Kummissjoni tiproponi l-istabbiliment ta' ETS separata għat-trasport bit-triq u għall-bini⁴, u dan iwassal għal żieda mistennija fl-ispiżza tat-tiġi u t-trasport. Biex jiġi indirizzat l-impatt soċjali tal-ETS il-ġdida, il-Fond Soċjali għall-Klima (“il-Fond”) ikun jipprovd sostenn finanzjarju lil unitajiet domestiċi vulnerabbi, mikrointrapriżi u utenti tat-trasport milquta. Il-*Figura 1* turi l-karatteristiċi prinċipali tal-Fond, li jipprovd sa EUR 59 biljun mill-2027 sal-2032.

03 Il-Kummissjoni bbażat il-proposta tagħha fuq l-Artikolu 91(1)(d), l-Artikolu 192(1) u l-Artikolu 194(1)(c) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE). Fit-28 ta' Ĝunju 2022, il-Kunsill iddeċċieda li jżid l-Artikolu 322 tat-TFUE mal-baži legali, billi l-proposta emendata tal-Kunsill kienet tinkludi deroga mill-Artikolu 22(2) tar-Regolament Finanzjarju⁵. Fit-22 ta' Novembru 2022, il-Kunsill talab opinjoni lill-QEA

¹ Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi Fond Soċjali għall-Klima ([COM\(2021\) 568](#)).

² [Regolament \(UE\) 2021/1119](#) tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ĝunju 2021 li jistabbilixxi l-qafas biex tinkiseb in-newtralitā klimatika.

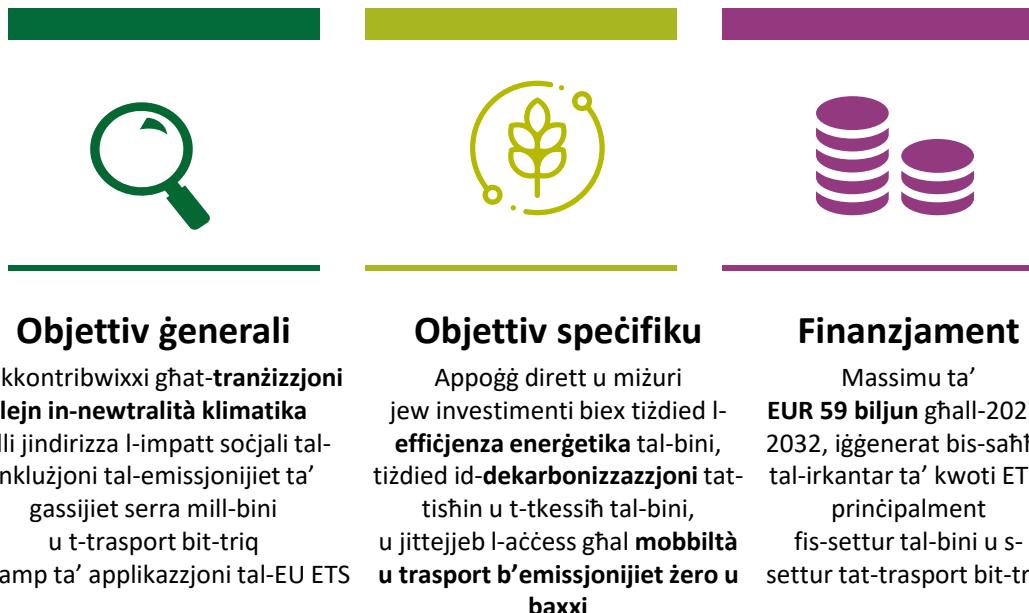
³ [Direttiva 2003/87/KE](#) li tistabbilixxi skema għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra ġewwa l-Komunità.

⁴ Proposta li temenda d-Direttiva 2003/87/KE li tistabbilixxi sistema għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra ġewwa l-Unjoni, id-Deċiżjoni (UE) 2015/1814 dwar l-istabbiliment u l-funzjonament ta' rizerva tal-istabbilità tas-suq għall-iskema ta' negozjar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra tal-Unjoni u r-Regolament (UE) 2015/757 ([COM\(2021\) 551 final](#)).

⁵ Apprōpjazzonijiet għad-dħul assenjat.

dwar it-test tiegħu li jirrevedi l-proposta tal-Kummissjoni (Approċċ ġenerali milħuq mill-Kunsill Ambjent, minn hawn 'il quddiem "il-proposta")⁶.

Figura 1 – Elementi prinċipali tal-Fond Soċjali għall-Klima

Sors: il-QEA, ibbażat fuq il-proposta.

Ikon: Din il-figura tfasslet bl-użu ta' riżorsi minn Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Id-drittijiet kollha huma riżervati.

04 Madankollu, aħna u naħdmu fuq din l-opinjoni, ħabbatna wiċċna mal-isfidi esterni li ġejjin, li llimitaw il-kapaċità tagħna li nippordu ħarsa aktar komprensiva lejn bosta kwistjonijiet koperti minn din il-proposta:

- Il-Kunsill talab l-opinjoni tal-QEA biss fit-22 ta' Novembru 2022, biex tkun għandu preferibbilment sa nofs Diċembru għall-aħħar trilogu politiku. Dan ġalliela ftit wisq żmien biex inwettqu xogħolna. Pereżempju, ma vverifikajniex il-preċiżjoni tal-kalkoli tal-finanzjament tal-allokazzjoni tal-fondi min-naħha tal-Istati Membri.
- Din il-proposta hija marbuta mill-qrib mal-proposti leġiżlattivi dwar ir-reviżjoni tal-EU ETS, li attwalment qed tiġi nneozjata wkoll. Deċiżjonijiet sinifikanti dwar ir-reviżjoni tal-ETS jistgħu jbiddu elementi ewlenin tal-proposta dwar il-Fond Soċjali għall-Klima (it-twaqqit, is-setturi, eċċ.).
- Il-proposta ma tinkludix l-annessi bil-lista ta' indikaturi komuni jew il-mudell għall-Pjanijiet Soċjali għall-Klima, u dan jillimitalna l-ambitu.

⁶ Fajl Interistituzzjonal 2021/0206 (COD) tat-30 ta' Ĝunju 2022, 10775 2022.

Osservazzjonijiet generali

Kummenti generali: punti ewlenin

Il-proposta:

- għandha l-għan li tindirizza d-diskrepanza fl-investiment u l-impatt soċjali taż-żieda stmata fil-prezzijiet tal-enerġija u tal-fjuwil
- tintroduċi incertezza dwar id-dħul u l-adegwatezza tal-finanzjament
- iżżejjid ir-riskju li jkun hemm finanzjament doppju u trikkib ma' fondi pubblici oħra
- inħarġet mingħajr valutazzjoni tal-impatt specifika
- jaf iżżejjid il-piż amministrattiv assoċjat mar-rekwiziti tal-ġestjoni, tar-rappurtar u tal-auditjar

05 Il-Fond Soċjali għall-Klima għandu l-għan li jéckken id-diskrepanza fl-investiment għat-tranżizzjoni lejn in-newtralità klimatika, u dan billi jindirizza l-konsegwenzi soċjali tal-kontijiet enerġētici li qed jogħlew minħabba l-ħolqien ta' suq tal-karbonju tal-UE ġdid għall-emissjonijiet mis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq.

06 Il-Fond se jkun iffinanzjat permezz tal-irkantar tal-kwoti taħt l-EU ETS⁷. Madankollu, ir-reviżjoni tal-EU ETS biex tkopri l-emissjonijiet mit-trasport bit-triq u mill-bini għadha ma ġietx iffinalizzata. Mhuwiex ċar meta se jkun disponibbli d-dħul u jekk dan hux se jkun proporzjonat mal-objettivi ambizzjużi tal-Fond u mal-ħtiġijet ta' investiment korrispondenti.

07 Il-proposta tiprovd finanzjament ulterjuri għall-effiċjenza enerġētika u d-dekarbonizzazzjoni tat-trasport. Dan jiġi flimkien mad-diversi fondi tal-UE oħra, bħall-Fond għall-Modernizzazzjoni, il-Fond għal Tranżizzjoni Ĝusta, il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej, il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reziljenza, jew InvestEU, kif ukoll ma' finanzjamenti nazzjonali jew reġjonali. Huwa importanti li l-Istati Membri jindirizzaw il-kwistjoni tal-koordinazzjoni u l-komplementarjetà tad-diversi sorsi ta' finanzjament, kif ukoll ir-riskju li jsir finanzjament doppju⁸. Aħna ma sibniex analizi komprensiva min-naħha tal-Kummissjoni ta' dak li kisbu s'issa dawn il-fondi, jew ta' dak li għad jeħtieg isir sabiex jintlaħqu l-objettivi klimatiċi tal-UE. Tali analizi tkun tiżgura li l-Fond jiġi mmirat u ġestit aħjar.

⁷ L-Artikolu 9 tal-proposta.

⁸ Opinjoni 06/2020 dwar l-istabbiliment tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reziljenza.

08 Il-Kummissjoni ma wettqitx valutazzjoni tal-impatt spċificika għall-proposta. Minflok, hija użat il-valutazzjoni tal-impatt minn Settembru 2020, “It-tiġihi tal-ambizzjoni klimatika tal-Ewropa għall-2030”⁹. L-allokazzjoni finanzjarja stmata ta’ EUR 59 biljun għall-2027-2032¹⁰ għall-Fond kienet ibbażata fuq il-valutazzjoni tal-impatt tal-ETS¹¹ li ġiet konkluża f’Lulju 2021. Dawn il-valutazzjonijiet tal-impatt ma setgħux jieħdu inkunsiderazzjoni l-impatt sinifikanti tal-gwerra fl-Ukrajna fuq is-suq tal-enerġija, u b’hekk iqumu d-dubji dwar jekk dawn ipprovdex baži xierqa u suffiċjenti għall-proposta.

09 Il-benefiċċji potenzjali ta’ strument separat bħall-Fond Soċjali għall-Klima mhumiex čari, u l-multiplikazzjoni tal-strumenti li jiffinanzjaw l-istess tipi ta’ progetti se żżid il-kumplessità fil-finanzjament tal-UE. Ir-rizorsi l-ġoddha pprovduti mill-Fond x’aktarx li jżidu l-pressjoni fuq il-kapaċità tal-Istati Membri li jonfqu, f’kuntest fejn hafna minnhom digà qed iħabtu wiċċhom ma’ dewmien fl-assorbiment tal-fondi tal-UE. Dan jista’ jwassal biex ma tingħatax biżżejjed attenzjoni lil kunsiderazzjonijiet ta’ prestazzjoni u ta’ kwalità meta mqabbla mal-prezz¹². Il-qafas il-ġdid u l-ħidma ta’ programmazzjoni li tirriżulta minnu x’aktarx li jżid ukoll mal-ammont ta’ xogħol amministrattiv tal-Istati Membri, li jinvolvi proċessi ta’ rappurtar, monitoraġġ, awditjar u kwittanza addizzjonal.

⁹ COM (2020) 562 final.

¹⁰ Il-Kummissjoni inizjalment iproponiet EUR 72.2 biljun għall-perjodu 2025-2032.

¹¹ SWD (2021) 602 final.

¹² Ir-Rapport Speċjali Nru 17/2018: L-azzjonijiet tal-Kummissjoni u tal-Istati Membri fl-aħħar snin tal-programmi għall-perjodu 2007-2013 indirizzaw l-assorbiment baxx iżda ma kinux iffukati biżżejjed fuq ir-riżultati.

Kummenti speċifici

Pjanijiet Soċjali għall-Klima

Pjanijiet Soċjali għall-Klima: punti ewlenin

Jenħtieg li l-proposta, f'konformità mal-osservazzjoni tal-awditjar preċedenti tagħna dwar l-RRF:

- tiżgura l-konsistenza u l-komplementarjetà ma' pjanijiet nazzjonali oħra
- tikkjarifika dak li jikkwalifika bħala l-ħuq sodisfaċenti tal-istadji importanti u l-miri
- tistabbilixxi kemm stadji importanti u miri kif ukoll proċeduri čari għall-pagamenti sospizi
- tiżgura li l-pagamenti jkunu marbuta mal-ispiża involuta fil-ksib tal-istadji importanti u l-miri

10 Il-Pjanijiet Soċjali għall-Klima (“il-pjanijiet) sejkun l-baži għall-iżborż tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Fond. Il-pjanijiet jistabbilixxu **l-miżuri u l-investimenti** disponibbli għall-unitajiet domestiċi, il-mikrointrapiżi u l-utenti tat-trasport milquta mill-inklużjoni tal-emissjonijiet ta’ gassijiet serra mis-setturi tal-bini u tat-trasport fl-ETS. Ikun siewi li tiġi kkjarifikata d-differenza bejn il-kuncetti ta’ “miżuri” u “investimenti”, li mhijiex spjegata fil-proposta. Barra minn hekk, id-definizzjoni ta’ “faqar energetiku” għadha ma ġietx adottata¹³, għad li t-terminu jintuża fil-proposta kollha.

11 Jenħtieg li l-Pjanijiet Soċjali għall-Klima **jikkomplementaw** u jkunu konsistenti ma' pjanijiet strategiċi nazzjonali oħra, bħalma huma l-pjanijiet nazzjonali f'dak li jikkonċerna l-enerġija u l-klima, il-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza, il-programmi operazzjonali nazzjonali relatati mal-politika ta’ koeżjoni, il-pjanijiet nazzjonali territorjali għal tranzizzjoni ġusta, u l-pjanijiet strategiċi nazzjonali relatati mal-Politika Agrikola Komuni. Dawn il-pjanijiet jaf ikollhom bżonn jiġu aġġornati skont il-Pjanijiet Soċjali għall-Klima. Dan iżid b'mod sinifikanti l-piż amministrattiv għall-awtoritatjiet nazzjonali. Il-proposta ma tispeċifikax data ta’ skadenza biex l-Istati Membri jipprezentaw il-Pjanijiet Soċjali tagħhom għall-Klima.

¹³ Ara l-proposta għal direttiva dwar l-efficjenza energetika (riformulazzjoni), COM(2021) 558 final.

12 Jenħtieg li l-appoġġ mill-Fond ma jissostitwixx in-**nefqa baġitarja nazzjonali rikorrenti**¹⁴. Li l-Istati Membri jipprovdu introjtu biex jappoġġaw lil familji b'introjtu baxx, eż. billi jissussidjaw l-ispejjeż tat-tiħin u l-elettriku tagħhom, mhijiex xi ħaġa ġdida. L-appoġġ direkt għall-introjtu li jipprovdi l-Fond jista' jintuża għall-istess tip ta' spejjeż, bir-riskju li jissostitwixxi n-nefqa nazzjonali eżistenti. Jenħtieg li l-proposta tikkjarifika l-kunċett ta' nefqa baġitarja nazzjonali rikorrenti, u dan biex tevita finanzjament doppju u trikkib.

13 Il-proposta tistabbilixxi li l-Kummissjoni se tagħmel pagamenti lill-Istati Membri abbaži tal-ilħuq sodisfaċenti tal-**istadji importanti u l-miri** fil-Pjanijiet Soċjali għall-Klima¹⁵. It-tifsira ta' “ilħuq sodisfaċenti” mhuwiex spjegat fil-proposta, u lill-Kummissjoni dan jippermettilha marġni konsiderevoli ta' diskrezzjoni. Sabiex jiġu żgurati t-trasparenza u t-trattament indaqs, il-prinċipji ewlenin applikati meta jiġi vvalutat l-“ilħuq sodisfaċenti” jenħtieg li jiġu speċifikati f'aktar dettall.

14 L-arranġamenti kumplessivi għall-iżborż tal-fondi bbażati fuq l-ilħuq ta' stadji importanti u miri jixbhu lil dawk użati għall-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF)¹⁶. Għadd ta' osservazzjonijiet tal-auditjar preċedenti li għamilna dwar l-istadji importanti u l-miri tal-RRF jistgħu jkunu rilevanti wkoll għall-Fond, kif ḡej:

- Ċerti stadji importanti u miri ma kinux čari, u dan żied ir-riskju ta' pagamenti mhux dovuti. Għaldaqstant aħna enfasizzajna l-importanza li l-istadji importanti u l-miri jiġu ddefiniti b'mod adegwat biex ikopru l-istadji ta' implementazzjoni kollha¹⁷.
- L-ammont imħallas f'pagament parżjali partikolari ma kienx neċessarjament ibbażat fuq l-ispejjeż stmati biex jintlaħqu l-istadji importanti u l-miri inkluži fit-talba għall-pagament, iżda minflok huwa riżultat tan-negozjati mal-Istat Membru inkwistjoni¹⁸. Għal stadji importanti u miri li ntlaħqu parzjalment, ma kienx čar kif il-Kummissjoni u l-Istati Membri jiddeterminaw l-ammonti tal-pagamenti parżjali.

¹⁴ L-Artikolu 12 tal-proposta.

¹⁵ L-Artikolu 19 tal-proposta.

¹⁶ L-Artikolu 5 tal-proposta u l-Artikoli 2 u 4 tar-Regolament (UE) 2021/241 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza.

¹⁷ Ir-Rapport Speċjali 21/2022: Il-valutazzjoni mill-Kummissjoni tal-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza – Ingħenerali xierqa iżda fadal riskji fl-implementazzjoni.

¹⁸ Ir-Rapport Speċjali 21/2022: Il-valutazzjoni mill-Kummissjoni tal-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza – Ingħenerali xierqa iżda fadal riskji fl-implementazzjoni.

B'riżultat ta' dan, aħna nirrakkomandaw li l-Kummissjoni tiżviluppa metodoloġija čara biex tiddetermina l-ammont li għandu jiġi sospiż mill-pagamenti¹⁹.

- L-istadji importanti u l-miri kieno orjentati lejn l-output jew kieno jinkludu indikaturi tal-input, u b'mod ġenerali rreferew għall-infiq ta' certu ammont ta' fondi. L-ekkor tal-indikaturi tal-impatt, l-iffukar fuq l-indikaturi tal-output u l-inklużjoni tal-indikaturi tal-input għall-istadji importanti u l-miri jillimitaw konsiderevolment il-flessibbiltà meħtieġa waqt l-implementazzjoni u l-possibbiltà li jitkej lu l-prestazzjoni u l-impatt tal-Fond.

Finanzjament eligibbli

Finanzjament eligibbli: punti ewlenin

- il-pagamenti diretti jistgħu jdewmu t-tranżizzjoni tal-enerġija, huwa meħtieġ immirar aħjar
- it-trasferimenti minn programmi ta' ġestjoni kondiviża jistgħu potenzjalment jimminaw salvagwardji stabbiliti

15 It-tiżjid tal-**efficċjenza enerġetika** huwa azzjoni ewlenja li għandha tiġi ffinanzjata mill-Pjanijiet Soċjali għall-Klima. L-investimenti fl-efficċjenza enerġetika jħabbtu wiċċhom ma' certi ostakoli, bħall-qsim tal-inċentivi bejn is-sidien u l-kerrejja tal-bini, spejjeż kbar bil-quddiem u, ta' spiss, perjodi ta' rkupru twal. Aħna nqisu li l-osservazzjonijiet tal-awditjar preċedenti tagħna dwar il-proġetti għall-efficċjenza enerġetika jistgħu jkunu rilevanti għall-Fond (ara l-*Figura 2*).

¹⁹ Ir-Rapport Annwali dwar l-implementazzjoni tal-baġit tal-UE għas-sena finanzjarja 2021, il-Kapitolu 10.

Figura 2 – Osservazzjonijiet tal-awditjar għall-effiċjenza energetika tal-UE

Sors: Ir-Rapport Speċjali 11/2020: Effiċjenza fl-enerġija fil-bini: għadu jinħtieg fokus akbar fuq il-kosteffettività; ir-Rapport Speċjali 02/2022: Effiċjenza fl-enerġija fl-intrapriżi - Iffrankar tal-enerġija, iżda hemm dgħufijiet fl-ippjanar u fl-għażla tal-proġetti.

Ikoni: Din il-figura tfasslet bl-użu ta' riżorsi minn Flaticon.com. © Freepik Company S.L. Id-drittijiet kollha huma riżervati.

16 Rigward il-mobbiltà b'emissjonijiet żero u baxxi, ir-rapport tagħna dwar l-appoġġ li jingħata mill-UE għall-infrastruttura għall-iċċarġjar tal-vetturi ġibed l-attenzjoni għall-ħtieġa għal sistemi ta' pagament armonizzati, informazzjoni adegwata dwar l-utenti rigward id-disponibbiltà f'hin reali u d-dettalji tal-kontijiet tal-istazzjonijiet għall-iċċarġjar, u aċċess ekwu għall-utenti kollha ta' vetturi elettriċi. Osservajna wkoll li l-finanzjament għall-istazzjonijiet għall-iċċarġjar ma kienx kundizzjonal fuq perjodu minimu ta' operat²⁰. Il-proġetti għall-mobbiltà urbana mhux minn dejjem kienu bbażati fuq strategiji għall-mobbiltà urbana sodi, u spiss ma kinux ikkoordinati ma' muniċipalitajiet ġirien²¹. Il-finanzjament ikun aktar effettiv ladarba jiġu indirizzati dawn il-problemi.

17 L-Istati Membri jistgħu jiffinanzjaw **appoġġ direkt għall-introjtu temporanju**, limitat għall-impatt direkt tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq, sa massimu ta' 35 % tal-ispejjeż totali stmati tal-pjanijiet tagħhom. L-appoġġ direkt jeħtieġ li jiġi kkalkulat b'mod xieraq u jkun immirat sew biex jilħaq lill-aktar nies vulnerabbli li jintlaqtu b'mod sproporzjonat miż-żieda fil-prezz tal-fjuwil u tal-enerġija, u li jiġi pprovdut b'mod temporanju filwaqt li l-miżuri ta' investimenti

²⁰ Ir-Rapport Speċjali 05/2021: Infrastruttura għall-iċċarġjar ta' vetturi elettriċi: aktar stazzjonijiet għall-iċċarġjar iżda vjaġġar ikkumplikat madwar l-UE minħabba l-installazzjoni irregolari tagħhom.

²¹ Ir-Rapport Speċjali 06/2020: Mobbiltà Urbana Sostenibbli fl-UE: Mhuwiex possibbli li jsir titjib sostanzjali mingħajr l-impenn tal-Istati Membri.

jnaqqsu l-ispejjeż relatati. Iżda tali appoġġ jista' jgħin lil unitajiet domestiċi vulnerabbli jassorbu l-ispiża ogħla biex iħaddmu s-sistemi tat-tiśħin li jaħdmu bil-faħam jew bil-gass u biex isuqu karozzi b'magni b'kombustjoni. Għaldaqstant l-impatt jista' jkun li għal dawn l-unitajiet domestiċi tiġi posposta t-tranzizzjoni tal-enerġija u tinżamm id-dipendenza tagħhom fuq il-fjuwils fossili. Aħna nqisu li l-finanzjament jenħtieg li jimmira aħjar l-azzjonijiet rilevanti dwar l-effiċjenza enerġetika jew l-ekoloġizzazzjoni tat-trasport biex jiġu indirizzati l-objettivi tal-Fond, billi l-pagamenti diretti jaf, sa ċertu punt, ikollhom impatt fuq il-konformità mal-principju "la tagħmilx ħsara sinifikanti" u jaf ma jallinjawx mal-“impatt fit-tul” indikat fl-Artikolu 15 tal-Proposta.

18 L-Artikolu 10 jipprevedi l-possibbiltà li l-fondi jiġu trasferiti mill-programmi ta' ġestjoni kondiviża u lejhom**²². Dwar dan is-suġġett:**

- Il-proposta tipprevedi l-possibbiltà li l-Istati Membri jittrasferixxu parti mill-allokazzjoni finanzjarja tal-Fond (sa 15 %) lejn fondi taħt ġestjoni kondiviża. Tali programmi joffru salvagwardji addizzjonali, u l-awtoritajiet nazzjonali għandhom ħafna esperjenza fl-implimentazzjoni.
- Il-proposta tipprevedi wkoll trasferimenti minn programmi ta' ġestjoni kondiviża għall-Fond. Dawn huma limitati mir-Regolament dwar Dispożizzjonijiet Komuni²³. Preċedentement aħna indikajna li dawn it-trasferimenti jaf inaqqsu disponibbiltà ta' finanzjament għal objettivi oħra b'rabta mal-koeżjoni u l-iżvilupp rurali²⁴, u jaf jaffettaw l-għanijiet strategiċi primarji tagħhom. Indikajna wkoll li l-possibbiltà ta' trasferimenti jaf twassal biex il-fondi jmorrū għal programmi li huma meqjusa li għandhom inqas kundizzjonijiet jew li huma aktar vantaggjużi mil-lat ta' spejjeż²⁵. B'mod partikolari, it-trasferimenti ta' fondi jista' potenzjalment jimmina s-salvagwardji inerenti fil-programmi operazzjonali soġġetti għall-ġestjoni kondiviża, jew jiftaħ il-possibbiltà li jiġi evitat il-kofinanzjament li normalment ikun

²² Regolament (UE) Nru 2021/1060 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistipula dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-İżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew Plus, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond għal Tranżizzjoni Ĝusta u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura.

²³ L-Artikolu 26 tar-Regolament (UE) Nru 26/1060 dwar dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-İżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew Plus, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond għal Tranżizzjoni Ĝusta u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura.

²⁴ L-Opinjoni 04/2022 RePowerEU.

²⁵ Ir-Rapport Annwali dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-UE għas-sena finanzjarja 2020, il-Kapitolu 2.

meħtieg mill-Istati Membri²⁶. Għaldaqstant, aħna nappoġġaw l-introduzzjoni ta' kundizzjonijiet speċifici fil-proposta għal tali trasferimenti ta' fondi.

19 Il-proposta tipprevedi l-għoti ta' **appoġġ lill-entitajiet pubbliċi u privati** fl-iżvilupp u l-forniment ta' soluzzjonijiet għall-effičjenza enerġētika u servizzi ta' mobbiltà b'emissjonijiet zero u baxxi affordabbli. L-Istati Membri huma responsabbi li jipprovdu salvagwardji biex jiżguraw li l-benefiċċju kollu jiġi mgħoddi lill-unitajiet domestiċi, lill-mikrointrapriżi u lill-utenti tat-trasport. Aħna nox servaw li l-proposta ma tirreferi għal ebda salvagwardja tali, pereżempju li tillimita l-fondi disponibbli għal dan it-tip ta' appoġġ.

Finanzjament tal-Fond

Finanzjament tal-Fond: punti ewlenin

- x'aktarx se jkun hemm bżonn aktar kwot ETS appart i-200 miljun kwota
- il-volatilità tal-prezzijiet u l-inċertezza tad-dħul disponibbli jistgħu jikkostitwixxu riskji ta' finanzjament
- l-allokazzjoni tal-formula li wkoll hija bbażata fuq il-popolazzjoni rurali mhijiex spjegata fil-proposta

20 Il-finanzjament tal-Fond, sa massimu ta' EUR 59 biljun għall-perjodu 2027-2032, jeħtieg li jkun kopert minn dħul assenjat estern²⁷. Id-dħul se jkun iġġenerat permezz ta' rkant tal-kwoti taħt l-EU ETS. Il-proposta li tirrevedi l-EU ETS²⁸ tirreferi għal żewġ tipi ta' kwoti li għandhom isiru disponibbli għall-Fond:

- 50 miljun kwota ġew irkantati minn installazzjonijiet stazzjonarji (ġenerazzjoni tal-enerġija u industrija). Dan id-dħul mhuwiex marbut mal-bini jew mat-trasport bit-triq, u għaldaqstant mhux se jkollu impatt fuq iż-żidiet fil-prezzijiet tal-enerġija fissetturi tal-bini jew tat-trasport bit-triq;

²⁶ Opinjoni 06/2020 dwar l-istabbiliment tal-Facilità għall-Irkupru u r-Reziljenza.

²⁷ L-Artikolu 9 tal-proposta. Id-dħul assenjat estern jintuża biex jiġu ffinanzjati partiti speċifici tan-nefqa, kif id-definit fl-Artikolu 21 tar-Regolament Finanzjarju. Rigward id-dħul assenjat, il-Parlament Ewropew huwa eskluz mill-proċess ta' teħid tad-deċiżjonijiet.

²⁸ Approċċi Ġenerali tal-Kunsill tat-30 ta' Ĝunju 2022, Fajl Interistituzzjonali: 2021/0211 (COD) 10796/22.

- 150 miljun kwota li inizjalment ġew irkantati mill-ETS għall-bini u t-trasport bit-triq, flimkien ma' għadd mhux determinat ta' kwoti rkantati f'dawn iż-żewġ setturi sabiex id-dħul jiżdied sal-EUR 59 biljun meħtieġa.

21 L-irkantar ta' 200 miljun kwota jirrikjedi prezzi ta' EUR 295 għal kull kwota biex jiġu ġġenerati EUR 59 biljun, filwaqt li f'Novembru 2022 il-prezz tal-kwoti fil-pjattaforma tal-irkant kellu medja ta' EUR 80 għal kull kwota²⁹. Il-Kummissjoni ħadmet fuq is-suppożizzjoni ta' EUR 45 għal kull kwota (bil-prezzijiet tal-2020), li jissarrfu f'EUR 9 biljun fi dħul mill-200 miljun kwota li ngħataw fid-dettall hawn fuq. Biex tiġġenera dħul ta' EUR 59 biljun, il-Kummissjoni x'aktar li jkollha bżonn tirkanta sinifikattivament aktar kwoti tal-ETS għall-bini u t-trasport bit-triq.

22 Il-Kummissjoni pproponiet li 25 % tad-dħul tal-ETS isir riżorsi proprji ġodda³⁰, li għandu jintuża fost oħrajn biex jithallsu lura l-għotjet Next Generation EU jew jitnaqqas is-sehem tal-kontribuzzjoni bbażata fuq l-introjtu nazzjonali gross tal-Istati Membri għall-finanzjament tal-baġit annwali tal-UE³¹. Il-Kummissjoni stmat li 25 % tad-dħul tal-ETS iġġenerat mill-inklużjoni tal-bini u t-trasport bit-triq fl-ETS ikun biżżejjed biex jiġu indirizzati l-ħtiġijiet tal-Fond f'dak li jikkonċerna l-finanzjament³². L-ETS ilha topera mill-2005 'il hawn u l-prezzijiet għall-kwoti tal-emissionijiet varjaw b'mod sinifikanti (bejn EUR 5 u EUR 55 mill-2005 sal-2021)³³, u għal din ir-raġuni l-ETS hija sors relativament volatili ta' dħul għalli-UE.

²⁹ <https://www.eex.com/en/market-data/environmental-markets/eua-primary-auction-spot-download>.

³⁰ Proposta tal-Kummissjoni ([COM\(2021\) 570](#)) tat-22 ta' Diċembru 2021 li temenda d-Deċiżjoni (UE, Euratom) 2020/2053 dwar is-sistema tar-riżorsi proprji tal-Unjoni Ewropea.

³¹ Ftehim Interistituzzjonal dwar id-dixxiplina baġitarja (...) inkluz pjan direzzjonali lejn l-introduzzjoni ta' riżorsi proprji ġodda.

³² Proposta li temenda d-Direttiva 2003/87/KE li tistabbilixxi sistema għall-iskambju ta' kwoti ta' emmissionijiet ta' gassijiet serra ġewwa l-Unjoni, id-Deċiżjoni (UE) 2015/1814 dwar l-istabbiliment u l-funzjonament ta' riżerva tal-istabbiltà tas-suq għall-iskema ta' negozjar tal-emissionijiet tal-gassijiet serra tal-Unjoni u r-Regolament (UE) 2015/757 ([COM\(2021\) 551 final](#)).

³³ Rapport dwar is-Suq Ewropew tal-Karbonju ([COM\(2021\) 962](#)): Il-prezzijiet tal-bejgħ fl-irkantijiet tal-kwoti ġenerali, bejn Jannar 2013 u t-30 ta' Ġunju 2021.

23 Mal-approvazzjoni tal-Pjanijiet Soċjali għall-Klima, il-Kummissjoni se tiffirma l-impenji legali mal-Istati Membri bil-għan li tkomx bis-shiħ l-allokazzjoni finanzjarja massima sakemm jibqa' ježisti l-Fond. Il-proposta tipprevedi l-possibbiltà li l-**pagamenti jitnaqqsu b'mod proporzjonali** f'każ li f'sena partikolari ma jkunx hemm biżżejjed dħul assenjat, u l-bilanc ikollu jithallas meta d-dħul isir disponibbli³⁴.

24 Il-formula għall-allokazzjoni tal-fondi lill-Istati Membri tieħu inkunsiderazzjoni l-popolazzjoni, inkluzi l-proporzjon ta' żoni rurali, il-livelli ta' faqar, l-emissjonijiet tas-CO₂ mill-kombustjoni tal-fjuwil min-naħha tal-unitajiet domestiċi, u l-introjtu nazzjonali gross *per capita*. Dawn il-kriterji huma konsistenti mal-objettivi tal-Fond; Madankollu, il-proposta ma tiprovdix dettalji dwar il-ġħala l-popolazzjoni f'żoni rurali tirċievi ponderazzjoni ogħla fil-formula ta' allokazzjoni.

Qafas ta' kontroll u ta' prestazzjoni

Qafas ta' kontroll u ta' prestazzjoni: punti ewlenin

- Il-valutazzjoni min-naħha tal-Kummissjoni tal-pjanijiet teħtieg tkun iddokumentata sew
- il-konformità mal-ligijiet tal-UE u dawk nazzjonali applikabbi jenħtieg li tkun iddettaljata
- il-każijiet ta' frodi suspettata jeħtiegu jiġu rrappurtati kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll fil-livell tal-UE
- jenħtieg li l-indikaturi komuni jkunu rilevanti, aċċettati, kredibbli, faċli u robusti

25 Aħna nilqgħu l-fatt li l-proposta tawtorizza espressament lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri u, fejn rilevanti, lill-UPPE biex jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom għall-aċċess, l-awdit u l-investigazzjoni.

³⁴ L-Artikolu 19.9 u l-Artikolu 18 tal-proposta.

26 L-Artikolu 15 jistabbilixxi lista ta' kriterji għall-**valutazzjoni min-naħha tal-Kummissjoni** tal-Pjanijiet Soċjali għall-Klima nazzjonali, li għandhom struttura simili għal dik tal-Pjanijiet għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRPs). Aħna sibna li t-tracċċa tad-dokumentazzjoni kienet ġeneralment frammentata u li l-analizijiet dehru f'bosta dokumenti ta' ħidma tal-Kummissjoni għal komponenti differenti tal-RRPs. Sibna wkoll li l-Kummissjoni kienet applikat valutazzjoni kwalitattiva ta' kull RRP imqabel mal-standards tar-Regolament dwar l-RRF aktar milli valutazzjoni komparattiva³⁵. Fl-Artikolu 4.3, il-proposta tirreferi espliċitament għall-identifikazzjoni tal-aqwa prattiki fl-Istati Membri kollha.

27 L-Istati Membri huma mitluba li fid-dikjarazzjonijiet ta' ġestjoni tagħhom jipprovd u aċċertament li l-allokazzjonijiet finanzjarji huma ġestiti f'konformità mar-regoli applikabbli kollha, b'mod partikolari regoli dwar l-evitar ta' kunflitti ta' interess, dwar il-prevenzjoni tal-frodi, u dwar il-korruzzjoni u l-finanzjament doppju³⁶. Madankollu, ma hemm ebda obbligu dirett biex il-Kummissjoni tivverifika jekk is-sistemi ta' kontroll tal-Istati Membri jipprovdux l-aċċertament meħtieg, u dan jikkostitwixxi riskju ta' lakuni fl-aċċertament u fl-obbligu ta' rendikont, u fl-aħħar mill-aħħar riskji f'dak li jirrigwarda l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Għaldaqstant aħna nqis u l-proposta jenħtieg li tikkjarifika u ssaħħħaħ ir-responsabbiltà tal-Kummissjoni f'dak li jikkonċerna l-konformità mar-regoli nazzjonali u tal-UE.

28 Precedentement, aħna rrappurtajna kažijiet ta' nuqqas ta' konformità mar-regoli tal-UE u dawk nazzjonali, bħar-regoli dwar l-akkwist, l-ghajjnuna mill-istat u l-el-ġibbiltà. Bħala konsegwenza ta' dan, fid-dawl tal-kopertura tal-qafas ta' kontroll għall-Fond u r-responsabbiltà limitata ddefinita għall-Kummissjoni, fil-livell tal-UE jaf ikun hemm informazzjoni vverifikata limitata dwar jekk is-sistemi tal-Istati Membri jkoprux b'mod adegwat ir-riskju sinifikanti ta' **nuqqas ta' konformità mar-regoli tal-UE u dawk nazzjonali**, u kif.

29 L-Artikolu 20.5 tal-proposta jissuġġerixxi li r-responsabbiltà tal-Kummissjoni hija limitata għall-frodi, il-korruzzjoni, il-kunflitt ta' interess u l-ksur tal-obbligi li ġejjin mill-ftehim ta' finanzjament. B'mod partikolari, il-proposta tindirizza l-**mizuri kontra l-frodi** b'mod aktar iddettaljat mir-regolament dwar l-RRF, għalkemm mhuwiex čar kif

³⁵ Ir-Rapport Speċjali 21/2022: Il-valutazzjoni mill-Kummissjoni tal-pjanijiet nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza – Ingħerali xierqa iżda fadal riskji fl-implimentazzjoni.

³⁶ L-Artikolu 20 u l-Anness III tal-proposta.

jenħtieg li jiġu rrappurtati l-każijiet ta' frodi suspettata u f'liema livell (fil-livell nazzjonali u/jew f'dak tal-UE).

30 Aħna nqisuh bħala pozittiv li l-Istati Membri se jiġu mitluba jiġbru, jirreġistrax u jaħżnu f'sistema elettronika d-*data* dwar ir-riċevituri finali, il-kuntratturi, u s-sottokuntratturi³⁷. Informazzjoni aġġornata dwar l-ammont ta' appoġġ finanzjarju li jirċievu r-riċevituri finali se tiffacilità wkoll il-monitoraġġ tal-assorbiment tal-fondi. Madankollu, billi l-informazzjoni hija rikjeta biss dwar sottokuntratturi tal-ewwel livell li jirċievu aktar minn EUR 50 000, xi sottokuntratturi mhux se jiġu rrappurtati. Aħna nosservaw ukoll li ma hemm ebda limitu ta' żmien previst għall-publikazzjoni ta' din l-informazzjoni.

31 L-Artikolu 20 jirrikjedi li l-Istati Membri jistabbilixxu sistema effettiva u effiċjenti ta' kontroll intern ibbażata fuq ir-rekwiżiti ewlenin stabbiliti fl-Anness III tal-proposta. Aħna nqisu li jenħtieg li l-Istati Membri jintalbu wkoll iwettqu verifikazzjonijiet tal-ġestjoni u awditi biex jiżguraw li l-fondi jkunu ntużaw f'konformità mal-liġi tal-UE u dik nazzjonali rilevanti. Il-valutazzjoni min-naħha tal-Kummissjoni tal-adegwatezza tas-sistemi ta' kontroll tal-Istati Membri hija deskritta b'mod ġenerali ħafna fil-proposta, li, għall-kuntrarju tar-regolament dwar l-RRF, ma tirrikjedix li l-Kummissjoni tapplika sistema ta' klassifikazzjoni³⁸.

32 Aħna nilqgħu d-dispożizzjonijiet dwar il-**monitoraġġ u l-evalwazzjoni** tal-Fond. Madankollu, il-proposta ma tinkludix l-anness bl-indikaturi komuni. Precedentement aħna osservajna li l-qafas ta' monitoraġġ għall-effiċjenza energetika ma ppermettiex lill-Kummissjoni tivvaluta l-kontribuzzjoni tal-baġit tal-UE għall-mira tal-effiċjenza energetika tal-UE³⁹. Jenħtieg li tali indikaturi jikkorrispondu għall-objettivi tal-Fond u jkunu adatti biex ikejlu l-prestazzjoni tiegħi. Kemm jista' jkun, jenħtieg li dawn isegwu l-kriterji Rilevanti, Aċċettati, Kredibbli, Faċli u Robusti (RACER)⁴⁰.

³⁷ L-Artikolu 20 tal-proposta.

³⁸ Il-**Proposta dwar l-istabbiliment ta' Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza**, Anness II. Li ġejjin huma eżempji ta' sistemi ta' klassifikazzjoni: sa livell għoli/medju/baxx; impatt mistenni għoli/medju/baxx; jikkontribwixxi b'mod effettiv/parzjali/ma jikkontribwixxi xejn; arrangġamenti adegwati/minimi/insuffiċjenti.

³⁹ Ir-Rapport Specjali 11/2020: Effiċjenza fl-enerġija fil-bini: għadu jinħtieg fokus akbar fuq il-kosteffettività; ir-Rapport Specjali 02/2022: Effiċjenza fl-enerġija fl-intrapriżi - Iffrankar tal-enerġija, iżda hemm dgħufijiet fl-ippjanar u fl-għażla tal-proġetti.

⁴⁰ Opinjoni 06/2020 dwar l-istabbiliment tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza.

Kummenti finali

33 Il-Fond Soċjali għall-Klima ġie propost mill-Kummissjoni f'Lulju 2021 u rivedut mill-Kunsill f'Ġunju 2022. Huwa għandu l-għan li jindirizza l-konsegwenzi soċjali tal-prezzijiet tal-enerġija li dejjem jogħlew minħabba l-ħolqien ta' Sistema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) għas-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq. Il-Fond għandu l-opportunità li jagħti kontribut importanti biex, sal-2050, l-UE tikseb in-newtralità klimatika.

34 L-irkantar tal-kwoti EU ETS mis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq se jipprovdi finanzjament għall-Fond li jammonta sa EUR 59 biljun għall-2027-2032. Il-volatilità tal-prezzijiet li taffettwa l-kwoti EU ETS u l-inċertezza tad-dħul disponibbli jaf jikkostitwixxu riskji ta' finanzjament Peress li l-Kummissjoni għadha m'adottatx proċeduri għall-ġestjoni tar-riżorsi propriji l-ġoddha proposti jew għall-kalkolu, l-istabbiliment u l-irkupru tad-dħul, mhuwiex ċar meta se jkun disponibbli d-dħul u jekk dan hux se jkun proporzjonat mal-objettivi ambizzjużi tal-Fond u mal-ħtiġijet ta' investiment korrispondenti. Din il-problema tkompli tikber minħabba n-nuqqas ta' valutazzjoni tal-impatt speċifika għall-proposta.

35 Il-proposta tibni fuq aspetti bažiċi mill-Facilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF), bħall-pjanijiet nazzjonali, il-pagamenti kkundizzjonati fuq l-ilħuq sodisfaċenti tal-istadji importanti u tal-miri, l-addizzjonalità u l-komplementarjetà ma' fondi tal-UE u fondi nazzjonali oħra, u l-konformità mal-principju “la tagħmilx ħsara sinifikanti”. Madankollu, f'dak li jikkonċerna l-RRF, il-Kummissjoni se tivvaluta prinċipalment il-probabbiltà li jintlaħqu l-objettivi ekoloġiči fl-istadju tal-valutazzjoni tal-pjanijiet u, sa livell inqas, meta tivvaluta t-talbiet għall-pagamenti.

36 F'dan il-kuntest, aħna nixtiequ ništħu fuq l-importanza li jinsiltu t-tagħlimiet meħuda mill-implimentazzjoni tal-RRF fi proċeduri u deċiżjonijiet ulterjuri dwar il-Fond Soċjali għall-Klima. B'mod partikolari, aħna nemmnu li certi dgħufijiet, li aħna enfasizzajna preċedentement għall-RRF, huma rilevanti wkoll għall-Fond:

- riskju ta' finanzjament dopju u objettivi li jikkoinċidu ma' strumenti u fondi pubblici oħra;
- attenżjoni insuffiċjenti lill-prestazzjoni u l-valur għall-flus minħabba l-kumplessità u l-piż amministrattiv miżjud;
- rabta dgħajfa potenzjali bejn il-pagamenti u l-objettivi, l-istadji importanti u l-miri tal-Fond;

- lakuni fl-aċċertament u fl-obbligu ta' rendikont f'dak li jikkonċerna l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE;
- indikaturi, stadji importanti u miri li ma jivvalutawx b'mod effettiv il-prestazzjoni.

Din l-opinjoni ġiet adottata mill-Qorti tal-Audituri fil-Lussemburgo, fil-laqgħha tagħha tal-15 ta' Dicembru 2022.

Għall-Qorti tal-Audituri

Tony Murphy
II-President